

ДАННИТЕ

За изследването са взети данни, получени от наблюдението на домакинските бюджети чрез представителна извадка на домакинствата в България.

Използвани са: годишните специализирани публикации на Националния статистически институт: "Средни цени и купени количества основни хранителни и нехранителни стоки от домакинствата", "Бюджети на домакинствата в Република България", "Статистически годишник на Република България"; тримесечният бюлетин "Доходи, разходи и потребление на домакинствата"; месечният "Цени, индекси на цените и инфлацията"; и данни от съответните раздели в Интернет сайта на Националния статистически институт (вж. Цит. литература).

За конкретното изследване са взети месечни данни за закупените от домакинствата стоки. Периодът на изследването обхваща времето от декември 1992 до декември 2000 г. включително.

Анализира се поведението на потребителя в търсенето на следните групи хранителни стоки: 1) **хляб** - бял, "Добруджа", типов; 2) **мляко** - прясно и кисело; 3) **млечни продукти** - сирене бяло и кашкавал; 4) **месо** - всички видове без субпродуктите и сланината.

За изпълнение на целта данните за отделните стоки са обединени в по-големите посочени групи и са изчислени средни месечни цени за всяка група.

За измерване на доходите на домакинствата е използван месечният размер на паричния разход средно на домакинство.

Влиянието на цените на всички стоки върху изменението на потребителското търсене при всяка еднородна група хранителни стоки е отразено чрез общия месечен индекс на потребителските цени. За целта са взети ревизираните серии от индексите на потребителските цени по месеци (1995 = 100).

МОДЕЛЪТ

За подобни изследвания се прилагат множество иконометрични модели.

Предвид конкретния случай връзката между изследваните явления се представя с мултипликативен модел (Thomas, 1995, с. 197-199):

$$Q_t = A \cdot P_t^{\alpha_1} \cdot X_t^{\alpha_2} \cdot G_t^{\alpha_3} \cdot e^u, \quad (1)$$

където:

- Q е количеството на търсената стока;
- P - собствената цена на стоката;
- X - разполагаемият доход (разход) на домакинството;
- G - общото равнище (индекс) на цените;
- u - смущенията;